



**ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА**

www.iph.mk

Ул. "50 Дивизија" бр. 6, 1000 СКОПЈЕ

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

**ДВИЖЕЊЕ НА АКУТНИТЕ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА
ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО 2020 ГОДИНА**

Скопје, март 2021 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД	5
1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	8
2. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	9
3. ЕПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	10
4. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	11
4.1. ЗАБОЛУВАЊА ПРОТИВ КОИ СЕ СПРОВЕДУВА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИМУНИЗАЦИЈА	12
4.1.1. <i>Дифтерија</i>	13
4.1.2. <i>Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ)</i>	13
4.1.3. <i>Мали сипаници</i>	13
4.1.4. <i>Заразни заушки</i>	13
4.1.5. <i>Рубеола</i>	14
4.1.6. <i>Голема кашлица</i>	14
4.2. ОСТАНАТИ КАПКОВИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	14
4.2.1. <i>Овчи сипаници</i>	14
4.2.2. <i>Скарлатина</i>	15
4.2.3. <i>Епидемски менингитис (менингококна болест)</i>	15
4.2.4. <i>Инфективна мононуклеоза</i>	15
4.2.5. <i>Легионелоза (легионерска болест)</i>	15
4.2.6. <i>Пневмококни инфекции</i>	15
5. ЦРЕВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	16
6.1. <i>ЕНТЕРОКОЛИТИС</i>	17
6.2. <i>БАКТЕРИСКИ АЛИМЕНТАРНИ ИНФЕКЦИИ И ИНТОКСИКАЦИИ (АТИ)</i>	18
6.3. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП А</i>	18
6.4. <i>САЛМОНЕЛОЗИ</i>	19
6.5. <i>ШИГЕЛОЗА</i>	19
6.6. <i>ИНФЕКЦИИ СО ESCHERICHIA COLI</i>	19
6.7. <i>ТИФУСИ И ПАРАТИФУСИ</i>	19
6.8. <i>ЏАРДИЈАЗА</i>	20
6.9. <i>ЛИСТЕРИОЗА</i>	20
6.10. <i>КАМПИЛОБАКТЕРИОЗА</i>	20
7. ЗООНОЗИ	21
7.1. <i>БРУЦЕЛОЗА</i>	22
7.2. <i>ЕХИНОКОКОЗА</i>	22
7.3. <i>ЛАЈШМАНИОЗА</i>	22
7.4. <i>КЈУ-ТРЕСКА</i>	23
7.5. <i>АНТРАКС</i>	23
7.6. <i>ТЕТАНУС</i>	23
7.7. <i>ЛАЈМ БОРЕЛИОЗА (ЛАЈМСКА БОЛЕСТ)</i>	24
7.8. <i>ТУЛАРЕМИЈА</i>	24
7.9. <i>ОСТАНАТИ ЗООНОЗИ</i>	24
8. СЕКСУАЛНО И КРВНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ.....	25
8.1. <i>ГОНОРЕЈА</i>	25
8.2. <i>СИФИЛИС</i>	25
8.3. <i>ХЛАМИДИЈАЗА</i>	25
8.4. <i>ХИВ/СИДА</i>	26
8.5. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Б</i>	26
8.6. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Ц</i>	26

9.	ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	27
9.1.	СКАБИЕС.....	27
9.2.	ВИРУСЕН ЕНЦЕФАЛИТИС	28
9.3.	БАКТЕРИСКИ МЕНИНГИТИСИ	28
9.4.	МАЛАРИЈА.....	29
9.5.	ТОКСОПЛАЗМОЗА	29
9.6.	ХЕМОРАГИЧНИ ТРЕСКИ	29
9.7.	НЕОПРЕДЕЛЕН ВИРУСЕН ХЕПАТИТ.....	29
10.	ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ.....	30
10.1.	ГРИП/ИЛИ	30
10.2.	COVID-19.....	31
10.3.	АКУТНА ФЛАКЦИДНА ПАРАЛИЗА (АФП)	34
ПРИЛОГ	35

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

АФП	–	Акутна флакцидна парализа
ИЈЗ	–	Институт за јавно здравје
ИЛИ	–	Заболувања слични на грип
Лт	–	Стапка на смртност/леталитет
Мб	–	Морбидитет
МЗ	–	Министерство за Здравство
МРП	–	Морбили-Рубеола-Паротит
Мт	–	Морталитет
ПЕ	–	Подрачна единица
РСМ	–	Република Северна Македонија
СИДА	–	Синдром на стекната имунодефициенција
СПИ	–	Сексуално преносливи инфекции
СКПИ	–	Сексуално и крвно преносливи инфекции
ХиБ	–	Хемофилус инфлуенца тип Б
ХИВ	–	Хуман имунодефициентен вирус
ЦЈЗ	–	Центар за јавно здравје
I	–	Инциденца

ВОВЕД

Во Извештајот е даден преглед на регистрираните акутни заразни заболувања во 2019 година кои подлежат на задолжително пријавување, согласно важечката законска и подзаконска регулатива:

- **Закон за заштита на населението од заразни болести**
Службен Весник на Република Македонија, број 66/2004 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен Весник на РМ, број 139/2008 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 99/2009 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 146/2014 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 150/2015 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 37/2016 година
- **Уредба со законска сила за дополнување за примена на законот за заштита на населението од заразни болести за време на вонредна состојба**
Службен весник на РСМ, број 153/2020 година
- **Правилник за начинот на пријавување и формата и содржината на обрасците за пријавување на заразните болести и микробиолошки докажаните причинители**
Службен весник на РМ, број 46/2009 година.

Врз основа на секојдневната обработка на добиените податоци, информации, извештаи и теренски увиди во текот на годината, за тековната епидемиолошка состојба и преземените превентивни и против епидемски мерки редовно беа информирани Министерството за здравство на Република Северна Македонија и другите релевантни тела и институции.

РЕЗИМЕ

Во текот на 2020 година, пријавени се вкупно 4.917 заболени од акутни заразни заболувања (без КОВИД-19, грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП случаи) (Табела 1, 2 и 3 во Прилог), со вкупен морбидитет 237,6/100.000 жители.

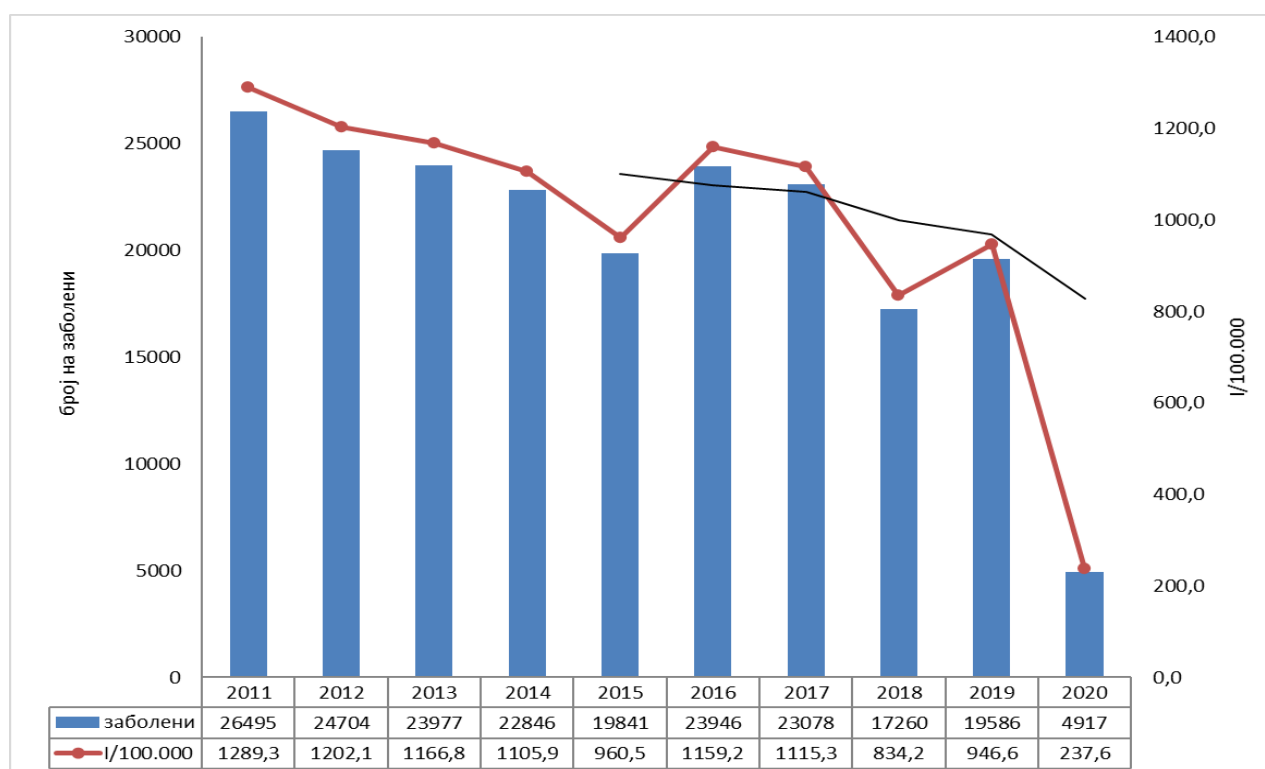
Во 2020 година се пријавени значително помал број на заболени лица од заразни заболувања во однос на претходниот период. Всушност, ова претставува најмал број на регистрирани случаи на заразни болести во последните 70 години и се должи на пандемијата на COVID-19 која тешко го погоди пред сè, здравствениот систем. Пандемијата придонесе за нарушување на системот за надзор над заразни болести, како резултат на ангажирањето на сите чинители од здравствениот сектор во одговор на пандемијата.

Затоа, презентираниите податоци во овој извештај мора да се толкуваат со претпазливост и во обзир да се земе претходно изложената ситуација со COVID-19 пандемијата.

Бројот на регистрирани случаи на акутни заразни заболувања во 2020 е намален за 74,9% во однос на 2019 година кога беа регистрирани 19.586 случаи (I=946,6/100.000).

Во десетгодишниот период од 2011-2020 година, најголем број на заболени (n=26.495, I=1.289,3/100.000) се регистрирани во 2011 година, додека најмал број (n=4.917, I=237,6/100.000) во 2020 година. Петгодишниот движечки тренд покажува тенденција на намалување на бројот на заболени (Графикон 1).

Графикон 1. Акутни заразни заболувања во Р.С. Македонија, регистриран број, инциденца на 100.000 жители и 5 годишен движечки тренд (2011-2020)

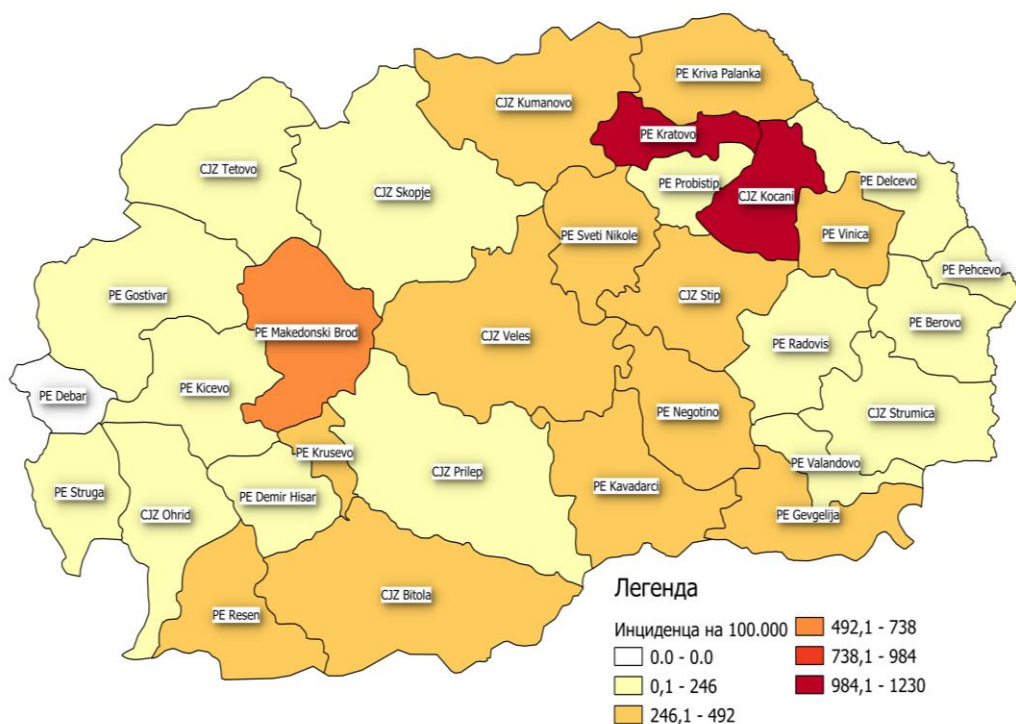


Како и во претходната година, најголем број од акутни заразни заболувања во 2020 година отпаѓаат на овчите сипаници ($n=2.660$) и ентероколитите ($n=1.357$) кои заедно чинат 81,7% од вкупниот број на регистрирани заболувања во 2020 година.

Од вкупниот број – 31 извештајна единица, најголем број на заболени се пријавени на територијата на Центарот за јавно здравје – Скопје ($n=1.395$; 28,4%), додека највисока инциденца од 1.229,9 на 100.000 жители регистрирана е на територијата на Центарот за јавно здравје Кочани, а 1.201,8/100.000 на територијата која ја покрива ПЕ Кратово.

Не се регистрирани заболени лица од акутни заразни болести само во ПЕ Дебар (Картограм 1).

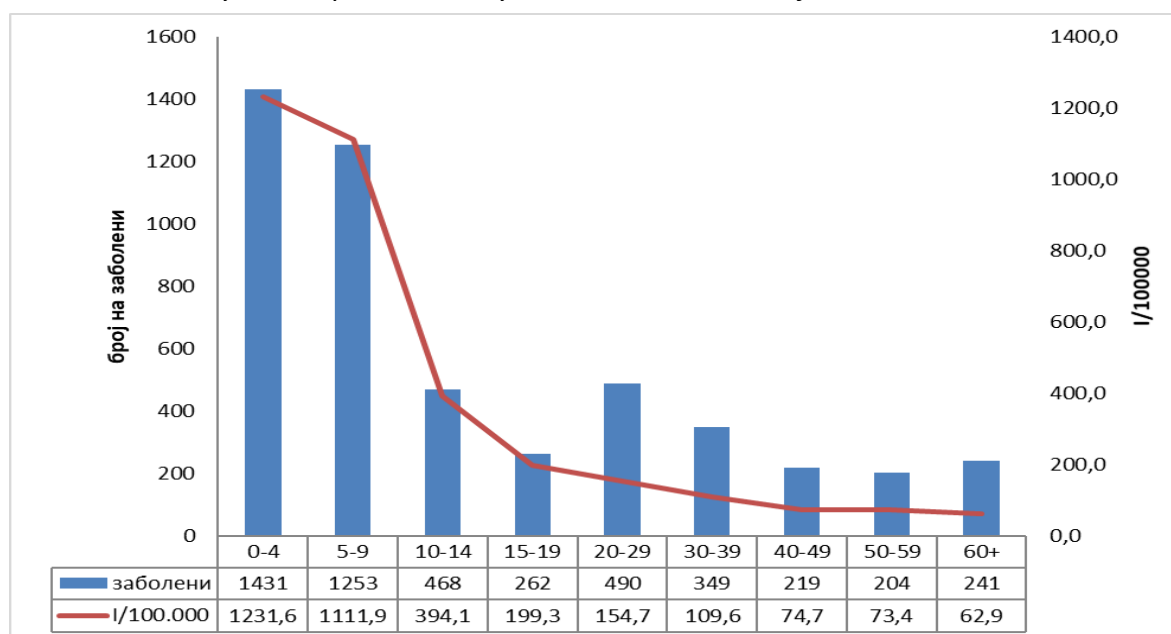
Картограм 1. Географска дистрибуција на заболени од акутни заразни заболувања во 2020 година, инциденца на 100.000 жители



Во однос на дистрибуцијата по возраст, најголем број заболени од акутни заразни болести ($n=1.431$) и највисока инциденца (1.231,6/100.000) се регистрирани кај децата на возраст од 0-4 години.

Најмал број заболени (204) се регистрира кај лицата припадници на возрасната група од 50-59 години, а најниска инциденца (62,9/100.000) се бележи кај лицата на возраст над 60 години (Графикон 2).

Графикон 2. *Возрасна дистрибуција по број и инциденца на 100.000 жители на заболени од акутни заразни заболувања, Р.С. Македонија, 2020 година*



Не постои значајна разлика во дистрибуцијата на заразни заболувања по пол во 2020 година - 50,9% се од машки пол, со инциденца од 241,7/100.000 жители, а 49,1% се од женски пол, каде инциденцата изнесува 233,6/100.000.

1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2020 година, 58,2% од сите случаи се регистрирани во групата на капкови заразни заболувања - пријавени се 2.864 случаи, со инциденца од 138,4 на 100.000 жители.

На второ место по број на заболени се цревните заразни заболувања кои во вкупниот број на случаи учествуваат со 34,2%, а пријавен е 1.681 случај и инциденца од 81,2/100.000.

Сексуално преносливите и крвно преносливите инфекции (без ХИВ/СИДА) се регистрираат со вкупно 105 случаи или 2,1% од вкупниот број на заразни заболувања (I=5,1/100.000). Бројот на новорегистрирани случаи на ХИВ/СИДА во текот на 2020 година изнесува n=32.

Зоонозите се регистрираат со 34 заболени или 0,7% и инциденца од 1,6/100.000.

Останатите заболувања во 2020 година се регистрираат со 233 случаи (4,7%) и инциденца од 11,3/100.000.

Деталните прикази на акутните заразни заболувања регистрирани во 2020 година се дадени во Прилог на извештајот, во табели (Табела 1, 2 и 3) и тоа:

- По Центри за јавно здравје/нивни подрачни единици (каде се регистрирани) и за цела Републиката, како и по исход на заболувањето - во Табела 1;
- По возрасни групи, пол и исход на заболувањето за целата Републиката - Табела 2;
- По месец на јавувањето и исход на болеста за целата Републиката - Табела 3.

ДЕСЕТ НАЈЧЕСТИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2020 година, десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања се регистрираат со 4.762 случаи и чинат 96,8% од вкупно регистрираните заразни заболувања (без КОВИД-19, грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП).

Во 2020 година, десетте најчести заболувања се регистрираат со инциденца од 230,1 на 100.000 жители (Табела 1).

Табела 1. Десет најчести акутни заразни заболувања, Р.С. Македонија, 2020 година

Заболување	Број на заболени	I/100.000
Овчи сипаници	2.660	128,6
Ентероколитиси	1.357	65,6
Шуга	190	9,2
Салмонелози	119	5,8
Инфективна мононуклеоза	106	5,1
Инфекции предизвикани од E. Colli	89	4,3
Скарлатина	81	3,9
АТИ	57	2,8
Вирусен хепатитис А	54	2,6
Инфекции со Хламидија	49	2,4
ВКУПНО	4.762	230,1

2. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во текот на 2020 година, регистриран е 1 смртен случај асоциран со акутно заразно заболување (без КОВИД-19, грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинител на заразни болести и АФП) што претставува стапка на смртност $L_t=0,02\%$.

Регистриран е смртен случај од маларија.

Регистрираниот морталитет од акутни заразни заболувања во 2020 година изнесува $M_t=0,05$ на 100.000 жители, и е намален во однос на претходната година (0,82) (Табела 2).

Табела 2. Морталитет од акутни заразни заболувања, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mt/ 100.000	0,64	0,68	0,63	0,54	0,53	0,39	0,48	0,34	0,39	0,82	0,05

3. ЕПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во текот на 2020 година, пријавена е една епидемија на акутно заразно заболување – *алиментарна токсоинфекција*. Епидемијата е пријавена во август месец од страна на ЦЈЗ Охрид/ ПЕ Струга и одјавена е истиот месец во 2020 година. Во оваа епидемија, регистрирана во хотел во Струга, пријавени се вкупно 10 заболени лица, не се пријавени хоспитализирани и смртни случаи.

По направениот епидемиолошки увид за изнаоѓање на изворот на труењето и спречување на ширење на епидемијата, превземени беа следните против-епидемиски мерки:

- спроведено е генерално чистење на објектот,
- направена е дезинфекција на простории и кујна,
- направени се санитарно-хигиенски прегледи на вработените,
- земен е материјал за лабораториски испитувања на храна, вода и околина
- земени се контролни брисеви.

Пандемија од КОВИД-19

На 20.01.2020, Светската здравствена организација го прогласи КОВИД-19 заболувањето за јавно-здравствена итност од меѓународно значење, а на 11.03.2020 година прогласи пандемија предизвикана од SARS CoV-2. Подетален опис на епидемиолошката состојба со КОВИД-19 во Републиката, ќе биде даден во соодветно поглавје

(10. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ, 10.2. COVID-19).*

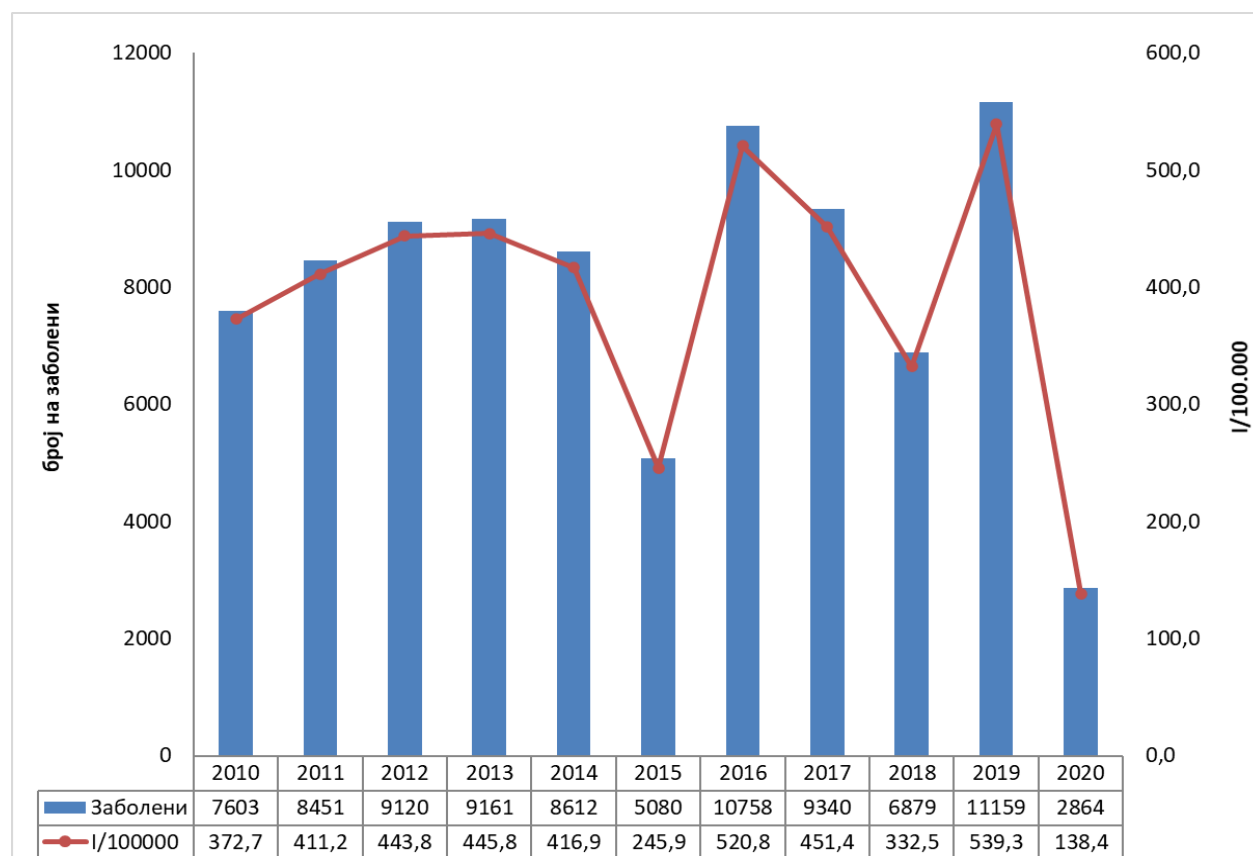
*Овие заболувања/состојби (грип и АФП), исто така подлежат на задолжително пријавување согласно важечката законска и регулатива и дадени се како бројчен приказ посебно, во склоп на Табела 1, 2 и 3, во Прилог на извештајот

4. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Капковите заразни заболувања во 2020 година во Република Северна Македонија се регистрирани со 2.864 случаи и инциденца од 138,4 на 100.000 жители.

Во периодот 2010-2019 година, регистрираната инциденца од оваа група на заболувања се движи од 245,9 во 2015 до 539,3 на 100.000 жители во 2019 година (Графикон 3).

Графикон 3. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од капкови заразни заболувања, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година



Во 2020, како и во претходните пет години, во групата на капкови заразни заболувања, овчите сипаници се регистрираат со највисока инциденца (128,6/100.000). Не се регистрирани случаи на рубеола и мали сипаници, а со најниска инциденца од 0,05 на 100.000 жители, се регистрира легионерска болест, менингококната болест и инфекции предизвикани со ХиБ.

Во изминатиот петгодишен период, најниска просечна инциденца од 0,1/100.000 се регистрира кај менингококната болест и инфекциите предизвикани со ХиБ (Табела 3).

Од групата на капкови заразни заболувања не се пријавени епидемии во текот на 2020 година.

Табела 3. Капкови заразни заболувања, / 100.000 жители, Р.С. Македонија, период 2015-2019 и 2020

Заболување/ година	2020	Просек 2015 - 2019	2019	2018	2017	2016	2015
Овчи сипаници	128,6	370,4	416,8	296,7	423,3	495,4	220,0
Скарлатина	3,9	12,5	15,6	12,7	12,4	11,0	10,9
Мононуклеоза инфективна	5,1	13,4	16,4	16,1	11,9	11,4	11,3
Легионерска болест	0,05	0,2	0,3	0,4	0,0	0,1	0,1
Заразни заушки	0,4	1,8	1,4	1,4	1,5	2,2	2,5
Пневмококни инфекции	0,1	0,4	0,4	0,2	0,4	0,3	0,7
Мали сипаници	0,0	18,4	87,9	3,1	0,9	0,0	0,0
Менингококна болест	0,05	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Голема кашлица	0,1	0,5	0,2	1,5	0,6	0,2	0,0
Инфекции предизвикани со ХиБ	0,05	0,1	0,2	0,1	0,2	0,05	0,05
Рубеола (црвенка)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВКУПНО	138,4	418,0	539,3	332,5	451,4	520,8	245,9

4.1. Заболувања против кои се спроведува задолжителна имунизација

Од групата на акутните капкови заразни заболувања, во Република Северна Македонија континуирана задолжителна имунизација се спроведува против малите сипаници, рубеолата, заразните заушки, големата кашлица и дифтеријата, а од 2008 година против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ). Во втората половина на 2019 година, во редовниот Календар за имунизација воведени се две нови вакцини, против рота вирусни инфекции (црвена вироza) и пневмококни инфекции.

Вакцинацијата против заболувања предизвикани од *Streptococcus pneumoniae* започна да се спроведува со давање на конјугирана пневмококна вакцина. На вакцинација со пневмококната вакцина се подлежат сите деца со навршени 60 дена од животот, најдоцна до 5 годишна возраст. Доенчињата на возраст од 2-11 месеци се вакцинаат со две дози и една доза ревакцина (бустер доза). Кај деца постари од 12 месеци (во моментот кога ја отпочнале вакцинацијата), не се дава ревакцина (бустер доза), а децата на возраст од 2 до 5 години се вакцинираат со давање само на една доза вакцина.

Просечната годишна инциденца на заболувањата против кои се врши задолжителна имунизација во претходниот петгодишен период, како и во 2020 година, е значително намалена во споредба со просекот за петгодишниот период пред воведувањето на задолжителната имунизација (Табела 4).

Табела 4. Просечна инциденца на 100.000 жители пет години пред воведување на вакцинација, 2015-2019 и инциденца на 100.000 во 2020 година

Заболување/период	Мали сипаници	Рубеола	Заразни заушки	Голема кашлица	ХиБ	Пневмококни инфекции
Просек за последни 5г пред воведување на задолжителна вакцинација	690,2	106,4	479,4	263,0	/	0,5
Просек 2015-2019	0,8	0,01	1,6	0,5	0,1	0,4
2020	0,0	0,0	0,4	0,1	0,05	0,1

4.1.1. Дифтерија

Последен случај на Дифтеријата во Р.С. Македонија е регистриран во 1977 година.

4.1.2. Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ)

Во 2020 година, регистриран е 1 случај на инфекција предизвикана од ХиБ.

Од почетокот на задолжителното законско пријавување во 2010 година, ова заболување се регистрира со поединечни случаи.

4.1.3. Мали сипаници

Во 2020 година во Република Северна Македонија, не се пристигнати пријави за мали сипаници. Последната регистрирана епидемија на ова заболување во Република Северна Македонија, траеше од декември 2018 до декември 2019 година.

4.1.4. Заразни заушки

Во 2020 година регистрирани се вкупно 9 случаи на заразни заушки со инциденца од 0,43 на 100.000 жители.

Во последниот десетгодишен период, најмал број на случаи е регистриран во 2018 година (n=28), а најголем број (n=242) и инциденца од 11,9/100.000 регистрирани се во 2010 година (Табела 5).

Табела 5. Заразни заушки, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	242	111	97	60	52	52	45	32	28	29	9
I/100.000	11,9	5,4	4,7	2,9	2,5	2,5	2,2	1,5	1,4	1,4	0,4

Не се забележува значителна разлика во возрастната дистрибуција на случаите на заразни заушки во 2020 година, што е резултат на малиот број на пријавени случаи, а регистрирани се заболени во повеќето возрастни групи.

4.1.5. Рубеола

Во текот на 2020 година не е регистриран случај на заболено лице од рубеола.

Во периодот од 2010-2019 се регистрира јасен негативен тренд, а инциденцата се движи од 0,4 на 100.000 во 2001 до 0, односно ниту еден пријавен случај во: 2013, 2014, 2016, 2017, 2018 и 2019 година.

4.1.6. Голема кашлица

Регистрирани се 2 случаи на голема кашлица во 2020 година, со инциденца 0,1 на 100.000 жители (Табела 3 и 6). Бројот на случаи на голема кашлица во 2018 е највисок во десет-годишниот период 2010-2019 ($n=32$; $I=1,6/100.000$), а во 2015 нема заболени (Табела 6).

Табела 6. Голема кашлица, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	2	6	9	1	4	0	4	13	32	4	2
$I/100.000$	0,10	0,3	0,44	0,05	0,19	0,00	0,19	0,63	1,55	0,19	0,10

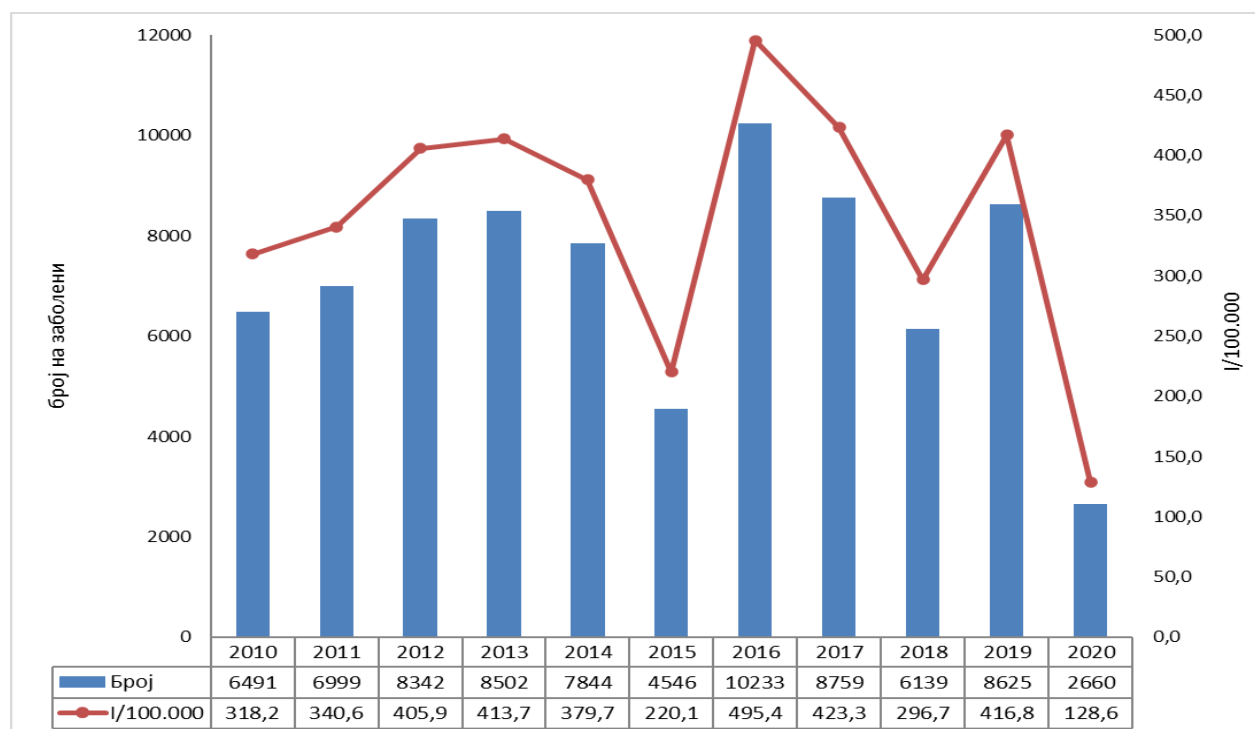
4.2. Останати капкови заразни заболувања

4.2.1. Овчи сипаници

Во 2020 година, овчите сипаници се регистрираат со 2.660 случаи и инциденца од 128,6 на 100.000 жители (Табела 3, Графикон 4). Овчите сипаници се најчесто пријавувано заразно заболување од групата на капкови заразни заболувања во 2020 и чинат 92,9% од сите пријавени случаи од оваа група. Овчите сипаници чинат 54,1% од вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2020 година.

Во периодот 2010-2019 година, најмал број заболени ($n=4.546$) и најниска инциденца од овчи сипаници од 220,1 на 100.000 жители се регистрирани во 2015 година (Графикон 6).

Графикон 4. Овчи сипаници, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020



4.2.2. Скарлатина

Регистриран е 81 заболен со инциденца од 3,9 на 100.000 жители (Табела 7).

Во претходниот десетгодишен период, највисок број ($n=409$) и инциденца ($20,0/100.000$) на заболени од скарлатина се регистрира во 2010, а најнизок ($n=225$; $I=10,9/100.000$) во 2015 година (Табела 7).

Табела 7. Скарлатина, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	20,0	17,4	19,4	14,7	16,2	10,9	11,0	12,4	12,7	15,6	3,9
$I/100.000$	409	357	398	303	334	225	228	256	262	323	81

4.2.3. Епидемиски менингитис (менингококна болест)

Во текот на 2020 година, регистриран е еден случај, исто како и претходната година. Заболувањето се регистрира со спорадични случаи во претходниот петгодишен период, а во изминатите 10 години се регистрирани вкупно 28 случаи, од кои најголем број во 2010 година ($n=9$).

4.2.4. Инфективна моноклеоза

Пријавени се 106 случаи ($I=5,1/100.000$) на инфективна моноклеоза во 2020 година. Случаите во 2019 ($n=340$) се највисок број регистриран во последните 10 години. Во периодот 2010-2019 година, регистрираната инциденца од ова заболување на 100.000 жители се движи од 9,7 во 2014 година до 16,4 во 2019 година (Табела 8).

Табела 8. Инфективна моноклеоза, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	202	218	228	218	201	234	235	247	334	340	106
$I/100.000$	9,9	10,6	11,1	10,6	9,7	11,3	11,4	11,9	16,1	16,4	5,1

4.2.5. Легионелоза (легионерска болест)

До Институтот за јавно здравје, во текот на 2020 година пристигна 1 пријава за легионерска болест (Табела 3). Во последните 10 години, најголем број на случаи ($n=62$; $I=3,0/100.000$) биле регистрирани во 2013 година, а во 2017 нема пријавено заболени.

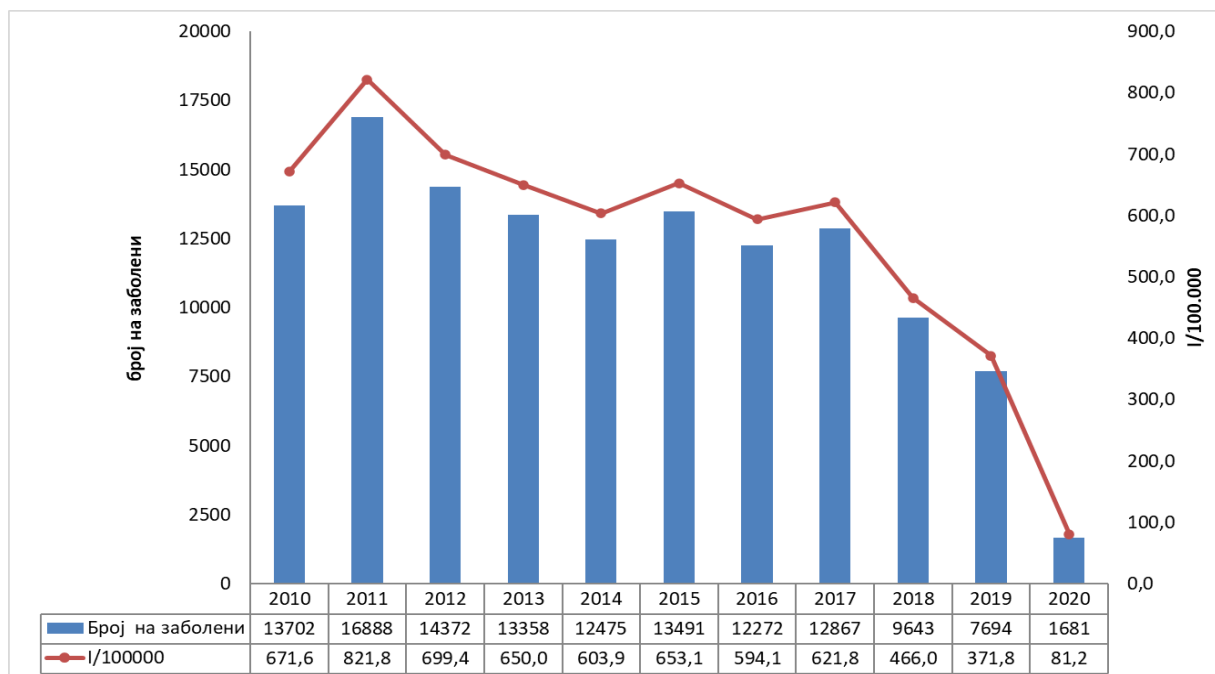
4.2.6. Пневмококни инфекции

Во 2020 година пристигнати се 3 пријави за пневмококни инфекции. Од почетокот на законското пријавување на оваа болест во 2010 година, пријавени се вкупно 76 случаи, од кои најголем број во 2015 ($n=15$) и 2014 година ($n=14$) со инциденца од $0,7/100.000$.

5. ЦРЕВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2020 година во групата на цревни акутни заразни заболувања, регистриран е 1.681 случај и инциденца од 81,2 на 100.000 жители. Во периодот од 2010-2019 година, инциденцата на 100.000 жители кај оваа група заболувања се движи од 371,8 во 2019 до 821,8 во 2011 година (Графикон 5).

Графикон 5. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од акутни цревни заразни заболувања, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година



Како и во претходните пет години, највисок број на заболени ($n=1.357$) и инциденца во оваа група ($I=65,6/100.000$) е регистрирана кај ентероколитите (Табела 9).

Останатите заболувања во оваа група се регистрираат со значително пониска инциденца, така што салмонелозите, како второ најчесто заболување, се регистрираат со инциденца од $5,8/100.000$ жители. Инфекциите предизвикани од *E. coli* се трето најчесто заболување со инциденца од $4,3$ на 100.000 жители (Табела 9).

Табела 9. Инциденца на 100.000 од заболувања во групата на цревни заразни болести, Р.С. Македонија, период 2015-2019 и 2020 година

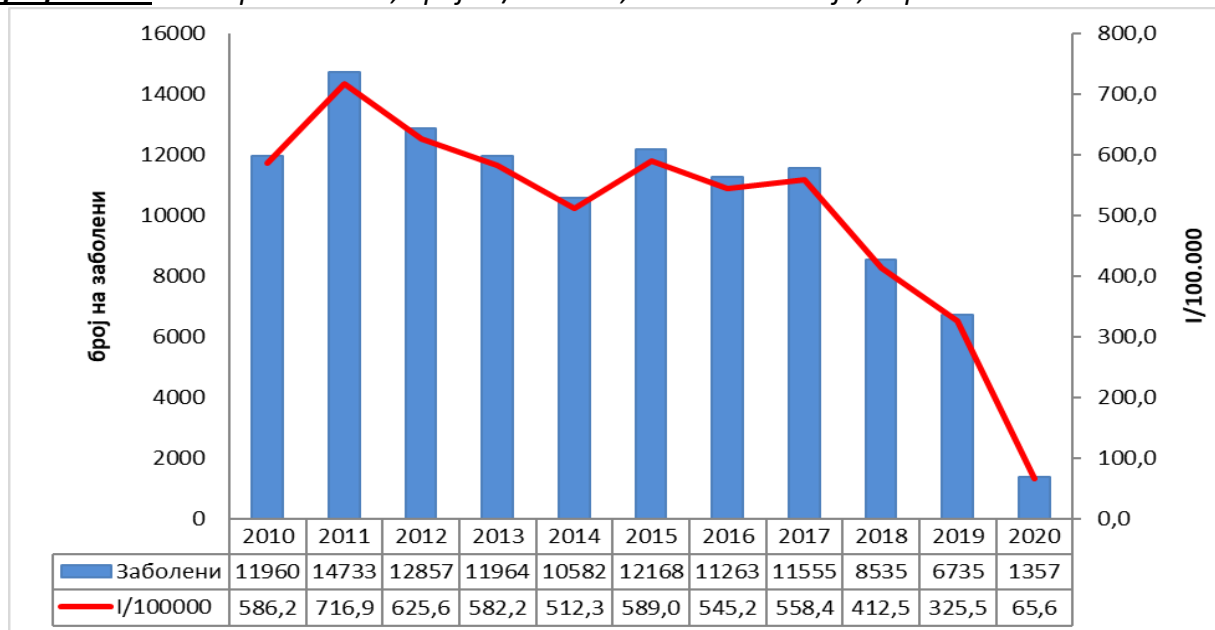
Година / заболување	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Ентероколитиси	65,6	325,5	412,5	558,4	545,2	589,0
АТИ	2,8	15,5	20,2	35,9	26,1	27,8
Вирусен хепатитис А	2,6	10,4	3,5	1,7	1,0	7,6
Салмонелози	5,8	11,0	18,0	15,3	12,3	16,8
Инфекции предизвикани од <i>E. coli</i>	4,3	7,8	9,1	8,4	8,0	10,9
Шигелоза	0,1	0,4	1,2	0,9	0,8	0,3
Листериоза	0,00	0,05	0,00	0,19	0,0	0,1
Кампилобактериоза	0,05	0,8	0,9	0,1	0,4	0,1
Џардијаза	0,05	0,4	0,6	0,2	0,2	0,3

6.1. Ентероколитис

Регистрирани се 1.357 заболени со инциденца од 65,6 на 100.000 жители (Табела 9). Во претходните 10 години, ентероколитите се регистрирани со најнизок број (6.735) и најниска инциденца (325,5/100.000) во 2019, а највисок број (14.733) и инциденца од 716,9/100.000 се регистрирани во 2011 година (Графикон 6).

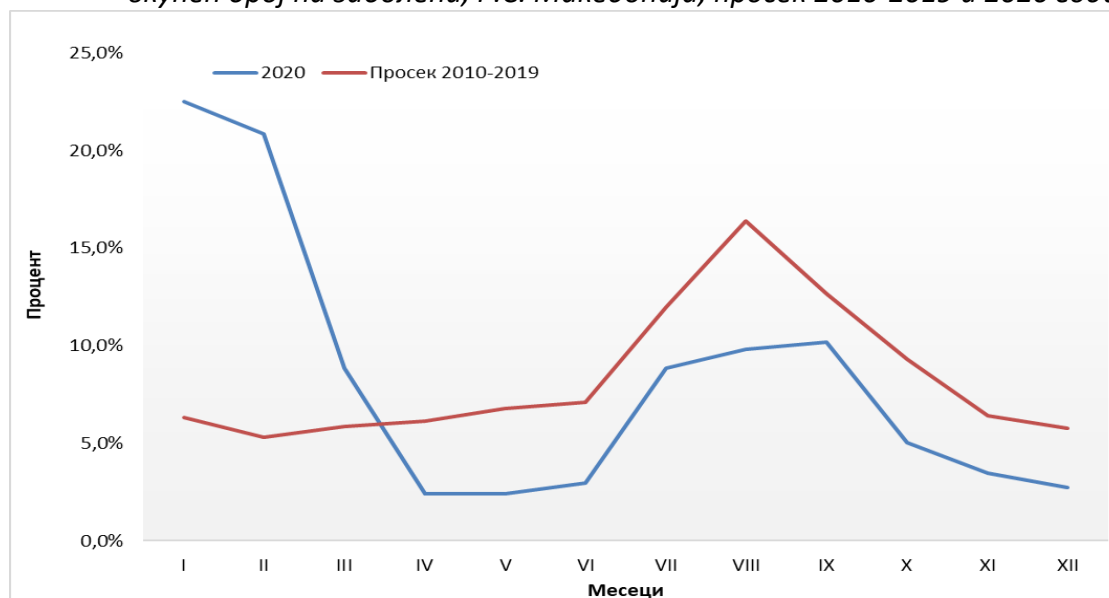
Ентероколитите учествуваат со 80,7% во групата на цревни заразни заболувања, а со 27,6% во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2020 година.

Графикон 6. Ентероколитис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020



Во 2020 година, ентероколитите го задржуваат сезонскиот карактер на јавување и покрај малиот број на пријавени лица. Изразената сезоност, со големиот процент случаи кои се регистрираат во летниот период (јули–септември), со врв во месец август со 10% од заболениите, е нарушена со невообичаено високиот број и процент на случаи и значително отстапување во однос на просечната десетгодишна сезонска дистрибуција во првите 2 месеци од годината, кога се регистрирани 43,4% од вкупно заболениите (Графикон 7).

Графикон 7. Дистрибуција на заболени од ентероколити по месеци, како процент од вкупен број на заболени, Р.С. Македонија, просек 2010-2019 и 2020 година



6.2. Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (АТИ)

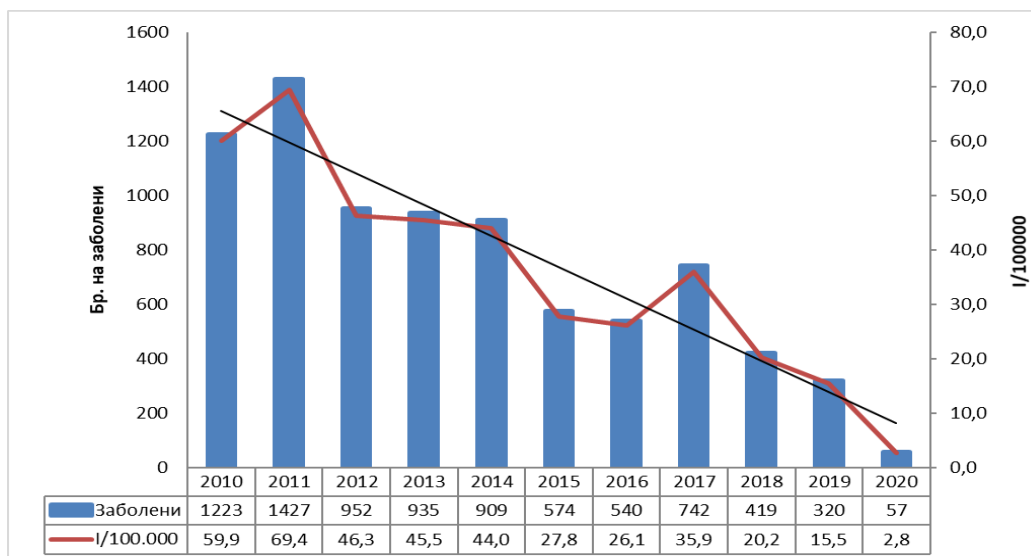
Пријавени се 57 заболени со инциденца од 2,8 на 100.000 жители (Табела 9).

Најниска инциденца во десетгодишниот период 2010-2019 е регистрирана во 2019 (15,5/100.000), а највисока инциденца кај АТИ е забележана во 2011 година (69,4/100.000).

Анализирајќи го десетгодишниот период, се регистрира негативен тренд на инциденцата на АТИ (Графикон 8).

Во текот на 2020, пријавена е една епидемија на алиментарна токсоинфекција од страна на ЦЈЗ Охрид. Епидемијата е претходно опишана во соодветното поглавје на овој извештај.

Графикон 8. АТИ, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година

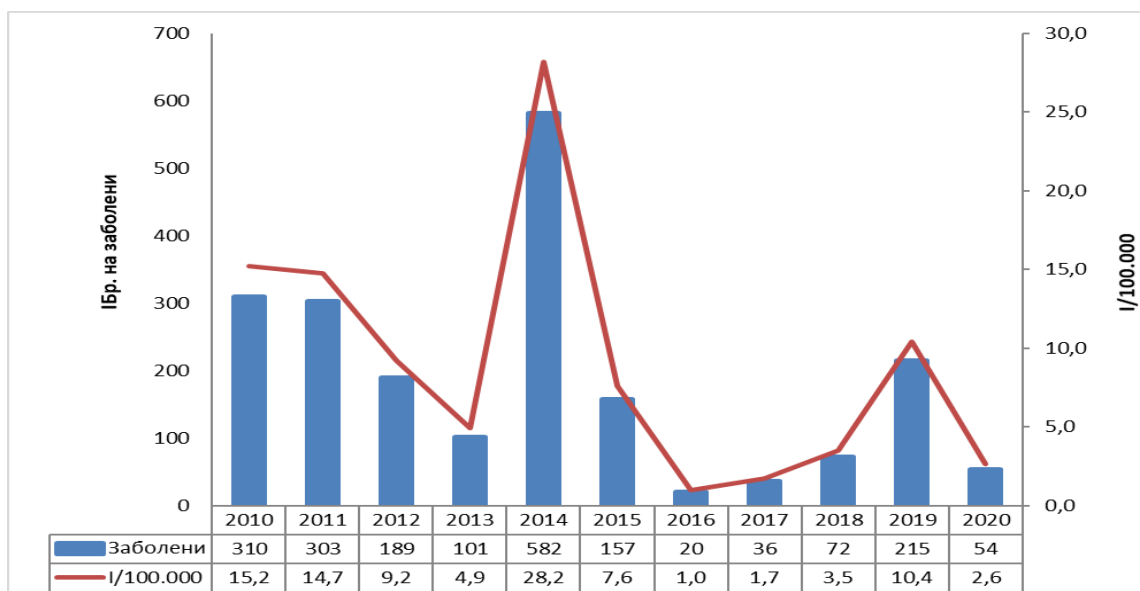


6.3. Вирусен хепатит тип А

Вирусниот хепатит тип А во 2020 година е регистриран со 54 заболени и инциденца од 2,6 на 100.000 жители.

Ако се из земе епидемиската 2014 година со 582 заболени, се регистрира негативен тренд на бројот на пријавени случаи во периодот од 2010 до 2019 година (Графикон 9).

Графикон 9. Хепатитис А, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020



6.4. Салмонелози

Во текот на 2020 година, пријавени се 119 заболени лица со инциденца од 5,8 на 100.000 жители (Табела 9 и 10).

Во периодот 2010-2019 година, најголем број на заболени (n=373) и највисока инциденца (18,0/100.000) од салмонелози се регистрирани во 2018 година, а најнизок во 2010 (n=184, I=9,0/100.000) (Табела 10).

Табела 10. Салмонелози, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	184	281	245	262	204	348	254	317	373	228	119
I/100.000	9,0	13,7	11,9	12,7	9,9	16,8	12,3	15,3	18,0	11,0	5,8

6.5. Шигелоза

Инциденцата на шигелоза во 2020 изнесува 0,1 на 100.000 жители (n=3) (Табела 9 и 11).

Регистрираната инциденца во периодот 2010-2019 година се движи од 0,3 во 2015 до 1,2 на 100.000 жители (2010 и 2018 година) (Табела 11).

Табела 11. Шигелоза, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	25	16	23	9	22	7	16	19	25	9	3
I/100.000	1,2	0,8	1,1	0,4	1,1	0,3	0,8	0,9	1,2	0,4	0,1

6.6. Инфекции со Escherichia coli

Цревните инфекциите предизвикани од Escherichia coli подлежат на задолжително пријавување со законските измени и дополнувања од 2009 година.

Во 2020 година се регистрирани 89 заболени со инциденца од 4,3 на 100.000 жители. Речиси 86% од заболените (n=76), исто како и претходната година, се регистрирани на територијата на ЦЈЗ Битола (Табела 1 во Прилог). Најголем број (n=226; I=10,9/100.000) е регистриран во 2015 година (Табела 12).

Табела 12. Инфекции со E. coli, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	0	124	100	81	162	226	165	173	188	161	89
I/100.000	0,0	6,0	4,9	3,9	7,8	10,9	8,0	8,4	9,1	7,8	4,3

6.7. Тифуси и паратифуси

Во 2020, како и претходните четири години не е регистриран случај на тифус и паратифус.

Во Република Северна Македонија тифусот не е регистриран од 2002 година наваму, а паратифусот од 1996 наваму се регистрира само во 2011 - со два случаи и 2015 - со еден случај.

6.8. Цардијаза

Во текот на 2020 година регистриран е 1 случај на цардијаза, пријавен од ЦЈЗ Тетово.

Во периодот 2010-2019, регистрирани се поединечни случаи на цардијаза - вкупно 45, од кои најголем број во 2018 (n=12; I=0,6/100.000). Ова заболување не подлежеше на задолжително пријавување до измените на законската регулатива во август 2009 година.

6.9. Листерิโอza

Во 2020 година не е регистриран случај на листериоза.

Во периодот од 2010 до 2019, регистрирани се поединечни случаи на листериоза - вкупно 19, од кои најголем број во 2014 (n=11; 5 смртни случаи; I=0,5/100.000).

6.10. Кампилобактериоза

Во 2019 година, регистриран е еден случај на кампилобактериоза.

Во периодот од 2010 до 2019, како и кај другите заболувања кои подлежат на пријавување по законските измени, регистрирани се поединечни случаи од ова заболување - вкупно 56, од кои најголем број во 2018 (n=19; I=0,6/100.000).

7. ЗООНОЗИ *

Во 2020 година, во оваа група се регистрирани 34 заболени лица и инциденца од 1,6/100.000. Во изминатите 10 години инциденцата на зоонози се движи од 2,2/100.000 во 2019 година до 12,7/100.000 жители во 2010 година (Табела 13).

Табела 13. Зоонози, I/100.000 жители, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I/100.000	12,7	7,2	6,4	4,6	4,2	4,2	3,0	4,0	3,2	2,2	1,6

Оваа година во групата на зоонози, најголем број на заболени (n=19) и највисока инциденца од 0,9 на 100.000 жители се регистрира кај ехинококозата (Табела 14).

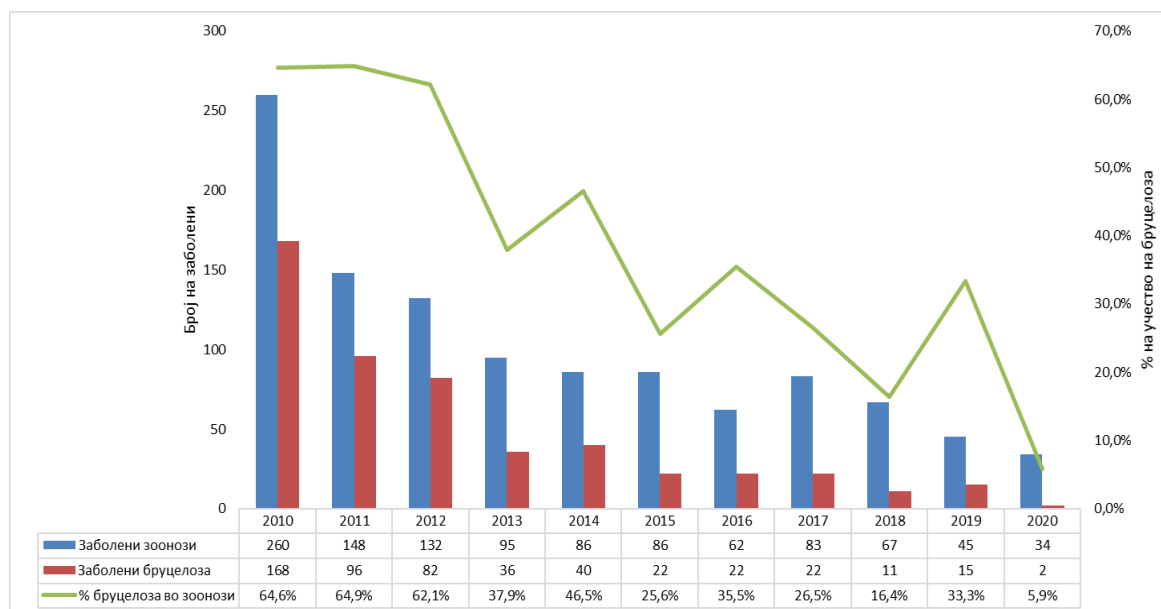
Табела 14. Инциденца на 100.000 жители од групата зоонози, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година/заболување	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Антракс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Бруцелоза	0,1	0,7	0,5	1,1	1,1	1,1
Беснило	0	0	0	0	0,0	0,0
Ехинококоза	0,9	1,0	1,8	1,4	1,3	0,9
Лајшманиоза	0,3	0,1	0,6	0,4	0,2	0,2
Кју треска	0,0	0,0	0,05	0,1	0,2	0,1
Лајмска треска	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
Прионски болести	0	0	0	0	0	0,0
Лептоспироза	0,0	0,0	0,1	0,2	0,05	0,0
Трихинелоза	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Тетанус	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0
Туларемија	0,1	0,1	0,0	0,6	0,0	1,8
Чума	0	0	0	0	0	0,0

Бројот на регистрирани случаи на бруцелоза има континуиран негативен тренд, а воедно се намалува и процентното учество на бруцелоза во вкупниот број на регистрирани зоонози, така што во 2020 бруцелозата учествува со 5,9%. Во претходниот десетгодишен период, највисоко учество од 64,9% се регистрира во 2011 година, а најниско во 2018 (16,4%) (Графикон 10).

*во оваа група се претставени и некои трансмисивни болести и природно-жаришни инфекции, како на пр. лајмската треска, лајшманиоза

Графикон 10. Број на заболени од зоонози, бруцелоза и процентно учество на бруцелозата во зоонози, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година



7.1. Бруцелоза

Во 2020 година регистрирани се 2 случаи на бруцелоза. Заболувањето е детално прикажано во посебен Извештај, согласно Програмата за испитување на појавата, спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Северна Македонија во 2020 година.

7.2. Ехинококоза

Пријавени се 19 случаи со инциденца од 0,9 на 100.000, а во споредба со 2019 кога беа пријавени 21 заболени случај, се забележува незначително намалување.

Во периодот 2010-2019, најголем број на заболени (n=38) и највисока инциденца (1,9/100.000) се регистрирани во 2010, а најмал во 2012 и 2015 година (n=18; I=0,9/100.000) (Табела 15).

Табела 15. Ехинококоза, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	38	33	18	27	21	18	26	30	37	21	19
I/100.000	1,9	1,6	0,9	1,3	1,0	0,9	1,3	1,4	1,8	1,0	0,9

7.3. Лајшманиоза

Регистрирани се 6 заболени лица, со инциденца од 0,3 на 100.000 жители, што е зголемување во однос на 2019 година кога беа пријавени 3 случаи (Табела 16).

Табела 16. Лајшманиоза, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Заб./Умр.	12	2	13	20	11	4	5	9	12	3	6
I/100.000	0,6	0,1	0,6	1,0	0,5	0,2	0,2	0,4	0,6	0,1	0,3

7.4. Кју-треска

Во 2020 година не е пријавен случај на Кју-треска (Табела 17).

Во периодот 2010-2019 година, заболувањето се пријавува со поединечни случаи при што најголем број (n=9) е регистриран во 2014 со инциденца од 0,4/100.000, која е регистрирана и во 2013 година, кога биле пријавени 8 случаи на заболување (Табела 17).

Табела 17. Кју треска, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	5	5	4	8	9	2	4	3	1	0	0
I/100.000	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0

7.5. Антракс

Во 2020 година не е пријавен случај на антракс, исто како и претходните 5 години.

Во претходните 10 години, слично како и другите заболувања во групата на зоонози, антраксот се регистрира со поединечни случаи, а најголем број случаи (n=3) пријавени се во 2011 година (Табела 18).

Табела 18. Антракс, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	0	3	2	0	1	0	0	0	0	0	0
I/100.000	0,00	0,15	0,10	0,00	0,05	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7.6. Тетанус

Нема пријавен случај на тетанус. Во изминатите 10 години, регистрирани се вкупно 5 случаи од кои 2 завршиле со смртен исход (Лт=40,0%) (Табела 19).

Во Република Северна Македонија, последниот случај на неонатален тетанус е регистриран во 1993 година.

Табела 19. Тетанус, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Заб./Умр.	1/1	0	2/1	0	0	1	1	0	0	0	0
I/100.000	0,05	0,0	0,1	0,0	0,0	0,05	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0

7.7. Лајм борелиоза (лајмска болест)

Во 2020 пријавени се 4 случаи на лајм борелиоза, исто како и во претходните две години. Во изминатиот десетгодишен период 2010-2019, најголем број на заболени е регистриран во 2010 (n=14; I=0,7/100.000) (Табела 20).

Табела 20. Лајм борелиоза, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	14	8	11	4	2	1	2	2	4	4	4
I/100.000	0,7	0,4	0,5	0,2	0,1	0,05	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2

7.8. Туларемија

Во 2020, пријавени се 2 случаи на туларемија. Во претходниот десетгодишен период, најголем број на заболени е регистриран во 2015 (n=37; I=1,8/100.000).

Во периодот од 1990 па досега, случаи на туларемија се јавуваат во нееднакви временски интервали - најчесто во епидемиска форма, иако во последните години се регистрирани и спорадични случаи.

Во претходниот десетгодишен период 2010-2019, пријавени се 2 епидемии на туларемија: во 2010 година, со вкупно 20 заболени лица и во 2015 година, со најголемиот број на случаи регистриран во епидемија на туларемија досега – 37.

7.9. Останати зоонози

Од останатите заболувања кои припаѓаат на оваа група (лептоспирози, трихинелози, беснило, прионски болести, чума), во 2020 година има еден пријавен случај на трихинелоза.

Во изминатите десет години, регистрирани се вкупно 12 случаи на лептоспироза.

8. СЕКСУАЛНО И КРВНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во оваа група на заболувања претставени се ново регистрираните случаи во 2020 година на следниве болести: гонореја, сифилис, хламидијаза, хепатитис Б, хепатитис Ц, како и регистрираните лица кои живеат со ХИВ/СИДА. Вкупниот број на заболени, заедно со случаите на ХИВ/СИДА изнесува 137 случаи и инциденца од 6,6 на 100.000 жители (бројот на заболени во оваа група, без регистрираните случаи на ХИВ/СИДА изнесува 105, види погоре под 1. Групи на заразни заболувања).

8.1. Гонореја

Во текот на 2020 година регистрирани се 8 случаи на гонореја во Р. Северна Македонија. Во последните десет години случаите на гонореја се пријавуваат спорадично, најголем број заболени (n=9) и инциденца од 0,4 на 100.000 е регистриран во 2010 година (Табела 21).

Табела 21. Гонореја, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	9	8	7	7	4	5	5	4	0	2	8
I/100.000	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,1	0,4

8.2. Сифилис

Во 2020 година, пријавен е 1 случај на сифилис. Во претходните десет години се регистрираат поединечни случаи, најголем број на заболени лица се пријавени во 2018 година (n=8, I=0,4/100.000) (Табела 22).

Табела 22. Сифилис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	5	1	0	2	1	1	4	4	8	6	1
I/100.000	0,25	0,05	0,00	0,10	0,05	0,05	0,19	0,19	0,39	0,29	0,05

8.3. Хламидијаза

Во тек на оваа година инфекциите предизвикани од хламидија учествуваат со 35,8% во болестите застапени во групата на СКПИ. Регистрирани се 49 случаи со инциденца од 2,4 на 100.000 жители, со незначително намалување во споредба со 2019 година (Табела 23).

Табела 23. Инфекции предизвикани со хламидија, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	36	289	253	633	607	264	124	137	95	53	49
I/100.000	1,8	14,1	12,3	30,8	29,4	12,8	6,0	6,6	4,6	2,6	2,4

8.4. ХИВ/СИДА

Во 2020 година регистрирани се 32 нови случаи на ХИВ/СИДА.

Детален преглед на состојбата со ХИВ/СИДА во Р.С. Македонија за 2020 и споредба со изминатиот период е даден во посебен Годишен извештај за реализација на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Р.С. Македонија во 2020.

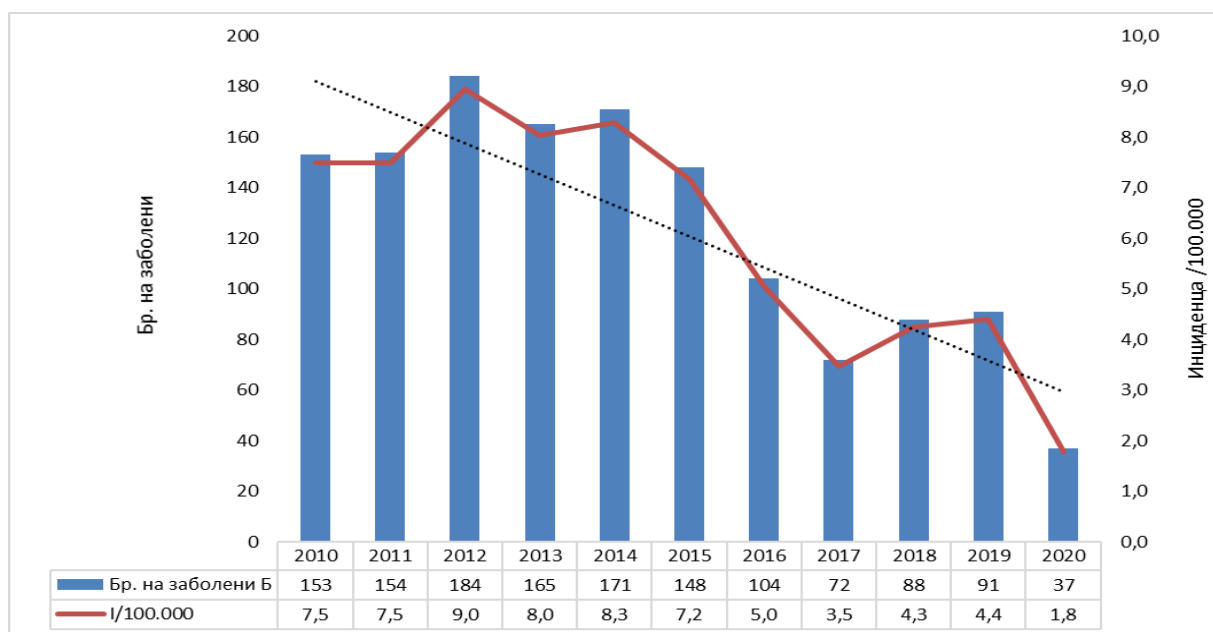
8.5. Вирусен хепатит тип Б

Во тек на оваа година, инфекциите предизвикани од вирусот на хепатит Б се на второ место по број на регистрирани заболувања во групата на СКПИ (после хламидијазите) и учествуваат со 27,0% во болестите застапени во оваа група, пријавени во 2020 година. Вирусниот хепатит Б во 2020 е регистриран со 37 заболени лица ($I=1,8/100.000$).

Оваа година не се регистрирани смртни случаи асоцирани со Хепатитис Б.

Во претходниот десетгодишен период, инциденцата се движи од 3,5 во 2017 година до 9,0 на 100.000 жители во 2012 година и бележи тренд на значително опаѓање (Графикон 11).

Графикон 11. Хепатитис Б, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020



8.6. Вирусен хепатит тип Ц

Вирусниот хепатитис Ц е регистриран со 10 случаи ($I=0,5/100.000$).

Во претходниот десетгодишен период, инциденцата се движи од 1,4 во 2017 до 8,1 во 2012 година или просечно $3,2/100.000$ (Табела 24).

Табела 24. Хепатитис Ц, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заб/умрени	72	76	166	70/1	63	60	45/1	29	35	50	10
$I/100.000$	3,5	3,7	8,1	3,4	3,0	2,9	2,2	1,4	1,7	2,4	0,5

9. ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во оваа група на заразни заболувања прикажани се: вирусни (серозни) менингити, вирусни енцефалити, бактериските менингити, маларија, токсоплазмоза, хеморагичните трески, скабиес (шуга) и неозначените вирусни хепатити, со вкупно 233 заболени и инциденца од 11,3 на 100.000 жители.

Со највисока инциденца ($I=9,2/100.000$) во оваа група, како и во претходните пет години се регистрира скабиесот (Табела 25).

Инциденцата на останатите заболувања кои припаѓаат во оваа група е значително помала ($I < 1/100.000$) и е претставена во Табела 25.

Табела 25. Останати заразни заболувања, инциденца на 100.000 жители, Р.С. Македонија, период 2015-2019 и 2020 година

Година/заболување	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Скабиес	9,2	16,1	16,2	18,7	20,3	25,5
Неодреден вирусен хепатитис	0,7	3,4	1,9	2,0	2,3	2,2
Бактериски менингитиси	0,6	1,6	1,3	2,0	2,2	3,1
Вирусен енцефалитис	0,4	1,2	0,9	0,8	1,3	1,3
Вирусни менингитиси	0,1	0,9	1,0	1,6	1,1	1,8
Маларија	0,2	0,10	0,05	0,3	0,3	0,2
Токсоплазмоза	0,0	0,10	0,0	0,05	0,15	0,05
Хеморагични трески	0,0	0,1	0,1	0,8	0,05	0,0

9.1. Скабиес

Скабиесот во 2020 година е регистриран со 190 случаи и инциденца од $9,2/100.000$ жители (Табела 25 и 26). Најголем број заболени ($n=527$) и највисока инциденца од $25,5/100.000$ во периодот 2010-2019 година, регистрирани се во 2015 година, а најмал број и инциденца ($n=305$, $I=14,8/100.000$) во 2012 година (Табела 26).

Табела 26. Скабиес, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	415	332	305	309	452	527	420	386	336	333	190
$I/100.000$	20,3	16,2	14,8	15,0	21,9	25,5	20,3	18,7	16,2	16,1	9,2

9.2. Вирусен енцефалитис

Во 2020 година се пријавени 8 заболени од вирусен енцефалитис, со инциденца од 0,4 на 100.000 жители, без смртни исходи.

Во изминатиот десетгодишен период, најголем број на заболени се пријавени во 2014 година (n=32), додека најголем број на смртни случаи (n=8) и највисок леталитет од 45,8%, се регистрирани во 2010 (Табела 27).

Во 10-годишниот период 2010-2019, смртни случаи се регистрираат секоја година, освен во 2017 година, кога е регистриран и најмал број на заболени во овој период (n=17).

Табела 27. Вирусни енцефалити, број на заболени и умрени, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Заболени/ Умрени	26/8	25/2	24/3	29/5	32/3	27/2	27/2	17	19/2	24/2	8
I/100.000	0,5	0,6	0,6	0,9	1,0	1,7	1,3	1,2	0,9	1,2	0,4

Вирусен (серозен) менингитис

Регистрирани се 3 заболени и инциденца од 0,1/100.000.

Највисок број на случаи (n=50) и инциденца (2,5/100.000) во периодот 2010-2019 е регистриран во 2010 година, а најнизок во 2014 и 2019 година – по 18 случаи и инциденца од 0,9/100.000 (Табела 28).

Табела 28. Вирусен менингитис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	50	22	29	37	18	37	22	34	20	18	3
I/100.000	2,5	1,1	1,4	1,8	0,9	1,8	1,1	1,6	1,0	0,9	0,1

9.3. Бактериски менингитиси

Регистрирани се 13 заболени (I=0,6/100.000), без смртен исход.

Највисок број на заболени и инциденца (n=64, I=3,1/100.000) во периодот 2010-2019 година е регистриран во 2015 година, а најнизок број (n=26) и инциденца (1,3/100.000) е регистриран во 2018 (Табела 29).

Во 2011 година е регистриран највисок леталитет - 14%, кога од 50 заболени, кај 7 болеста завршила со летален исход. Освен во 2017 година, во сите останати години од десетгодишниот период 2010-2019 се регистрирани смртни случаи (Табела 29).

Табела 29. Бактериски менингитис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Заболени/ умрени	48/2	50/7	37/3	47/2	57/1	64/2	46/1	41	26/2	33/3	13
I/100.000	2,4	2,4	1,8	2,3	2,8	3,1	2,2	2,0	1,3	1,6	0,6

9.4. Маларија

Во 2020 година, регистрирани се 4 случаи на импортирана маларија ($I=0,2/100.000$), со еден случај на смртен исход (Табела 30).

За периодот од 2010-2019 година, пријавени се вкупно 34 случаи на маларија, сите импортирани. Најголем број на заболени е пријавен во 2016 и 2017 година – по 6 случаи. Во 2011 година не е регистриран ниту еден случај на маларија.

Во овој десетгодишен период, регистрирани се вкупно 3 смртни случаи, по еден во 2014, 2016 и 2017 година (Табела 30).

Табела 30. Број на пријавени случаи на маларија - заболени/умрени и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020 година*

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Заболени/ умрени*	2	0	5	3	5/1	4	6/1	6/1	1	2	4/1
$I/100.000$	0,1	0,0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,05	0,10	0,2

* сите регистрирани заболени во Р.С. Македонија се импортирани случаи

9.5. Токсоплазмоза

Во 2020 година, не се регистрирани случаи на токсоплазмоза. Во десетгодишниот период 2010-2019 година се регистрираат 12 поединечни случаи, најмногу во 2016 година ($n=3$).

9.6. Хеморагични трески

Оваа година не се пријавени случаи на хеморагични трески.

За споредба, во 2018 и 2019 година, пријавени беа по 3 случаи, а во 2017 година $n=16$ случаи на хеморагична треска со бубрежен синдром.

Случај на Конго-кримска хеморагична треска нема регистрирано од 2010 година.

9.7. Неопределен вирусен хепатит

Неопределениот вирусен хепатит во 2020 година е регистриран со 15 случаи и инциденца од 0,7 на 100.000 жители.

Највисок број на заболени и инциденца ($n=261$, $I=12,6/100.000$) во периодот 2010-2019 е регистриран во 2014 година, а најнизок во 2018 ($n=40$, $I=1,9/100.000$) (Табела 31).

Табела 31. Неопределен вир. хепатит, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, 2010-2019 и 2020

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број на заболени	140	51	68	61	261	46	47	41	40	71	15
$I/100.000$	6,9	2,5	3,3	3,0	12,6	2,2	2,3	2,0	1,9	3,4	0,7

10. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ*

10.1. Грип/ИЛИ

Грипот/заболувањата слични на грип, што не се вброени во вкупниот број на заболени, во календарската 2020 година се регистрирани со вкупно 32.722 случаи и инциденца од 1.581,4/100.000 жители (Графикон 12). Нема смртни случаи асоцирани со грип.

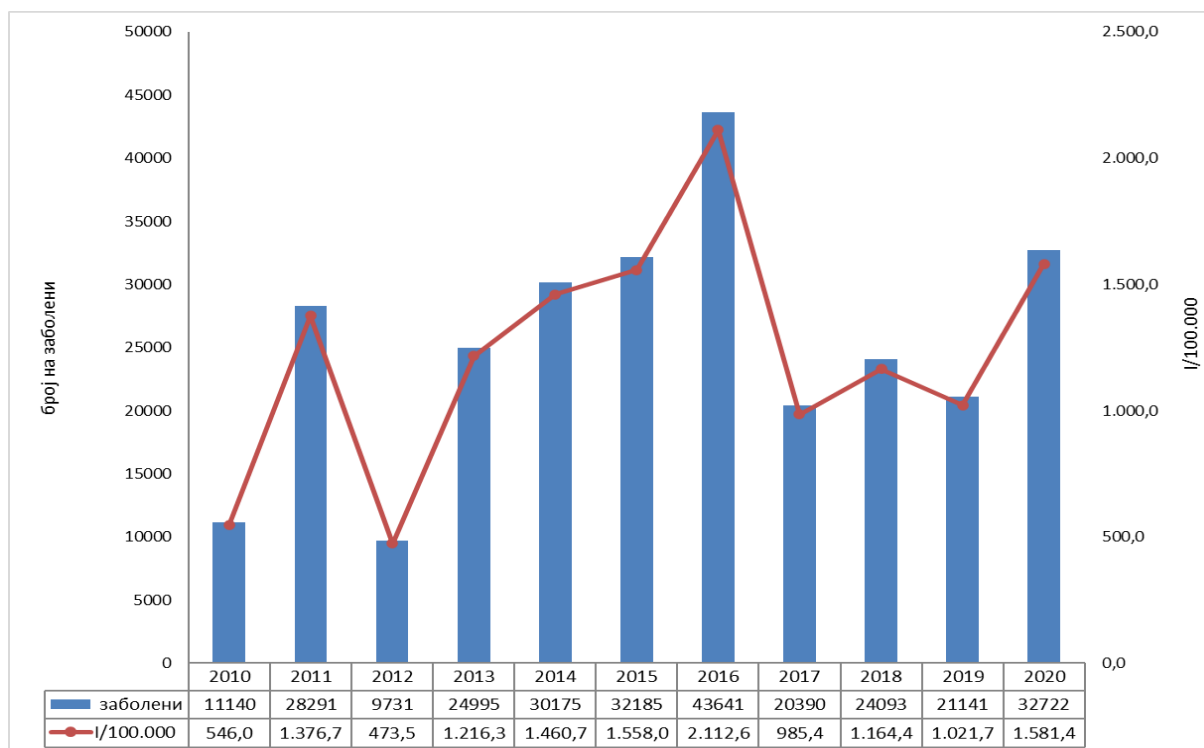
Годишната инциденца на грип/ИЛИ е повисока за 54,8% споредено со претходната година.

Од заболениите од грип/ИЛИ во 2020 година, 98,8% се регистрирани во првите 20 недели од 2020 година - случаи кои припаѓаат на сезоната 2019/2020 година, со врв во 7 и 8-ма недела (n=5.660 и n=5.654), односно во февруари месец (n=19.874) (Табела 3 во Прилог).

Во периодот 2010-2019 година, грипот/ИЛИ со најмал број заболени (n=9.731) и најниска инциденца (473,5/100.000) е регистриран во 2012 година (Графикон 12).

Најголемиот број заболени на годишно ниво (n=43.641) и највисока инциденца (2.112,6/100.000) во овој период, регистрирани се во 2016 година (Графикон 12).

Графикон 12. Грип/ИЛИ, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2010-2019 и 2020



Според возрасната дистрибуција, 51,1% (n=16.724) од заболениите се на возраст од 15-64 години, што е за очекување поради бројноста на возрасната група, додека најголема специфична инциденца на 100.000 жители е регистрирана кај школските деца на возраст од 5-14 години (4.288,1/100.000) (Табела 32).

*Овие заболувања/состојби (грип и АФП), исто така подлежат на задолжително пријавување согласно важечката законска и регулатива и дадени се како бројчен приказ посебно, во склоп на Табела 1, 2 и 3, во Прилог на извештајот

Табела 32. Дистрибуција по возраст и специфична инциденца на заболени од грип/ИЛИ во Р.С. Македонија, 2020 година

Возрасна група	0-4 години	5-14 години	15-64 години	65+ години
Број на заболени/умрени	4.241	9.925	16.724	1.832
I/100.000	3.650,0	4.288,1	1.146,2	698,1

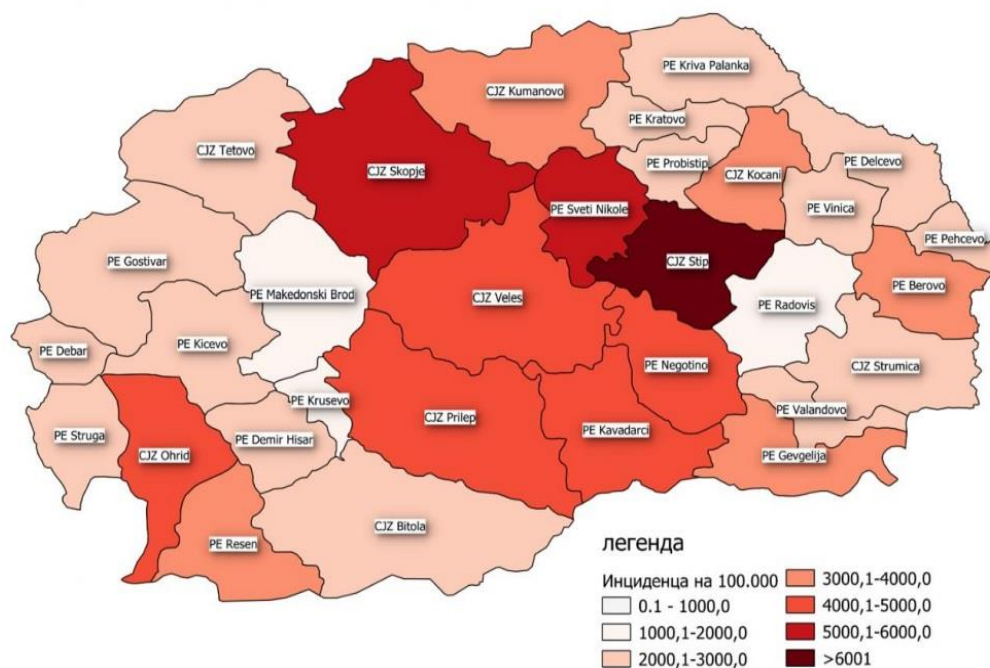
10.2. COVID-19

На 26.02.2020 година, во Р.С. Македонија е регистриран првиот импортиран случај на COVID-19, предизвикан од новиот SARS-CoV-2 вирус.

Заклучно со 31.12.2020, пријавени се вкупно 83.737 случаи на COVID-19 (I=4.064,9/100.000). Според место на постојано живеење/ повремени престој, случаи на COVID-19 се регистрирани во 35 градови - ЦЈЗ/ПЕ низ државата. Најголем дел од нив се регистрирани во Скопје n=36.164, Тетово n=4.781, Куманово n=4.748, Прилеп n=4.245, Гостивар n=3.391, Штип n=3.311 и Битола n=3.047.

Највисока кумулативна инциденца на 100.000 жители се регистрира во Штип со 6.286,0/100.000 жители, Скопје (5.855,1/100.000), Свети Николе (5.080,0/100.000) и Кавадарци (4.984,4/100.000), а најниска инциденца од 1.742,1/100.000 жители се регистрира во Крушево (Картограм 2).

Картограм 2. Географска дистрибуција на заболени од COVID-19 во 2020 година, инциденца на 100.000 жители



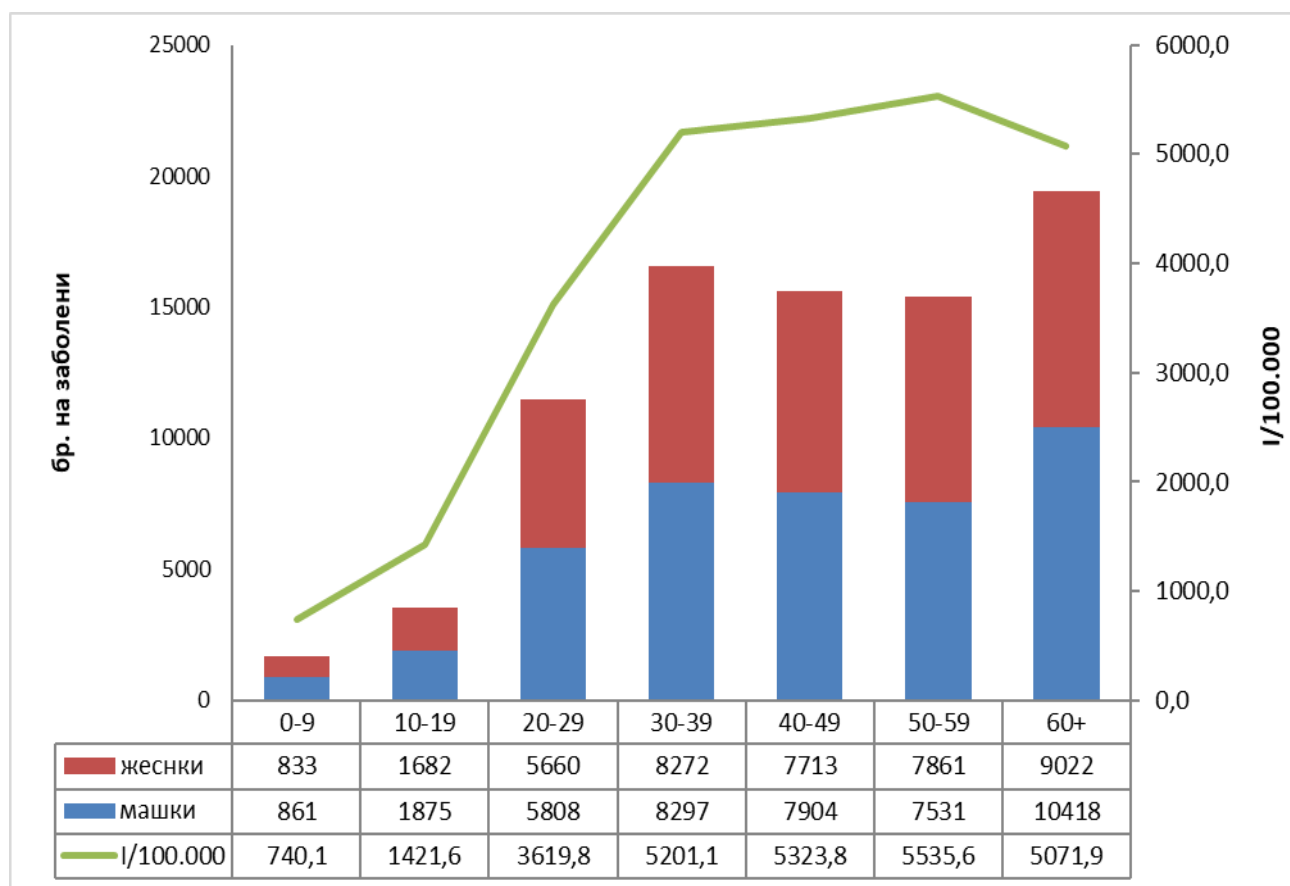
Во однос на дистрибуцијата по пол, регистрирани се 42.694 (51%) машки и 41.043 (49%) женски лица. Специфичниот морбидитет кај машките изнесува 4.119,0/100.000, а кај женските 3.974,5/100.000.

Возраста на заболените се движи од 0 до 101 година (просек – 45,2 години).

Најголем број на заболени се на возраст над 60 години – 19.440 (23,2%) со специфичен морбидитет од 5.071,9/100.000, а највисок специфичен морбидитет од 5.535,6/100.000 се регистрира на возрастната група од 50-59 години (15.392 заболени).

Најнизок специфичен морбидитет од 740,1 и 1.421,6 на 100.000 жители се регистрира кај деца на возраст од 0-9 и 10-19 години, каде се пријавени 1.694 и 3.557 случаи соодветно (Графикон 13).

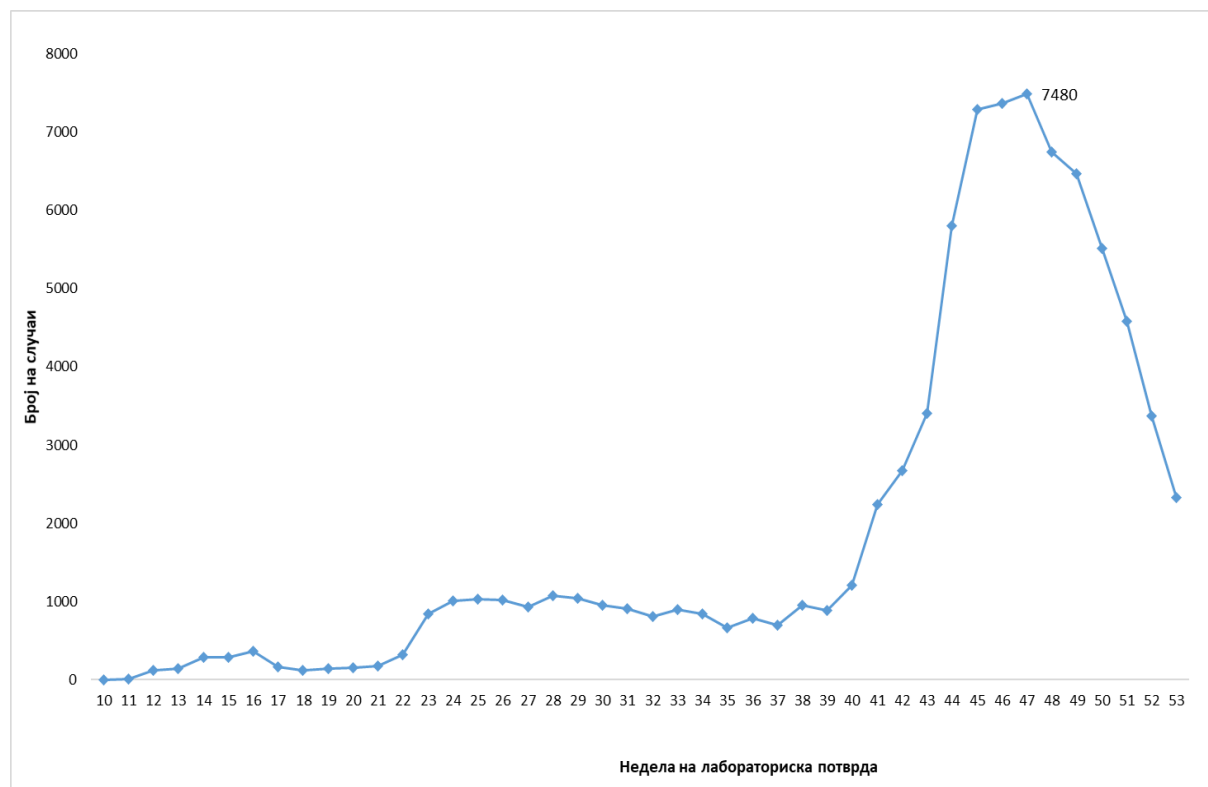
Графикон 13. Дистрибуција на заболените од COVID-19 според пол и возрастна група (n=83.737), Р.С. Македонија, 2020



Во однос на датумот на пријавување, првиот случај е регистриран на 26.02.2020. Највисок број на пријавени случаи на дневно ниво (n=1.406) е регистриран на 17.11.2020.

Првиот случај е регистриран во 9-тата недела, а од 11-тата недела во 2020 година континуирано се регистрираат нови потврдени случаи. Најголем број на заболени на неделно ниво (n=7.480) е регистриран 47-ма недела (Графикон 14).

Графикон 14. Дистрибуција на заболениите од COVID-19 во С. Македонија според недела на лабораториска дијагностика, Р.С. Македонија, 2020



Од случаите кои се епидемиолошки истражени ($n=72.129$; 86,1%), хоспитализирани во текот на болеста се/биле 11,5%, а останатите биле/се на домашно лекување - асимптоматски или со полесна клиничка слика.

Во однос на симптоми кои се пријавени кај заболениите, најчесто се регистрирани температура (68,8%), кашлица (40,8%), малаксаност (40,1%), ослабен осет за мирис и/или вкус (27,0%), главоболка (21,9%), мускулна болка (18,1%), болка во грло (14,1%) и отежнато дишење (9,8%).

Од случаите кои се епидемиолошки истражени ($n=72.129$; 86,1%), кај 23,7% од дијагностицираните лица не се регистрирани симптоми на заболувањето (асимптоматски).

Од случаите кои се епидемиолошки истражени ($n=72.129$; 86,1%), пријавени се 412 случаи кај бременни жени или 1,8% од пријавените заболени женски лица во фертилен период, од кои 58 биле хоспитализирани во текот на болеста. Од вкупниот број на регистрирани бременни жени, 119 се асимптоматски случаи.

Од случаите кои се епидемиолошки истражени ($n=72.129$; 86,1%), регистрирани се 3.439 или 4,8% случаи на заболување меѓу здравствени работници.

Во однос на коморбидитети, од случаите кои се епидемиолошки истражени, кај 22.444 лица се присутни хронична/и здравствени состојби, од кои најголем број (15.323) имаат кардиоваскуларна болест, 5.842 дијабет, 3.256 се со хронична белодробна болест и 3.986 со други хронични болести. Од хоспитализираните случаи, кај 4.800 лица се присутни коморбидитети.

Од случаите кои се епидемиолошки истражени ($n=72.129$; 86,1%), 1.029 се импортирани, од кои 11 се детектирани на точка на влез.

Вкупно 23.054 лица имале контакт со веќе потврден случај на COVID-19 во државата.

Регистрирани се 2.653 смртни случаи ($Mt=128,2/100.000$).

Стапката на смртност односно леталитетот изнесува $Lt = 3,2\%$.

По градови, најголем број на умрени е регистриран во Скопје ($n=829$), потоа следуваат Прилеп ($n=224$), Тетово ($n=188$), и Куманово ($n=180$).

Највисок морталитет пак, се регистрира во Прилеп ($Mt=235,0/100.000$), Струга ($Mt=199,0/100.000$), Охрид ($Mt=180,0/100.000$) и Крушево ($Mt=178,4/100.000$).

Највисок леталитет е регистриран во Крушево ($Lt=10,2\%$), Струга ($Lt=6,6\%$) и Прилеп ($Lt=5,3\%$).

Во однос на датум на смрт, најголем број на смртни случаи се регистрирани на 30.11.2020 година ($n=41$), а според недела на пријавување во тек на 47-мата и 48-мата недела ($n=220$).

Од регистрираните смртни случаи, најголем дел се на возраст над 60 години ($n=2.079$) каде е регистриран и највисок специфичен морталитет – $Mt=542,4/100.000$ жители.

Регистрирани се 1.672 (63%) смртни случаи кај лица од машки, а 981 (37%) од смртните случаи се кај лица од женски пол.

Од починатите, кај 2.223 (83,8% од лицата за кои има податок) се регистрирани коморбидитети, најчесто кардиоваскуларна болест, дијабет и белодробна болест.

Регистрирани се 3 смртни случаи кај бремени жени и 27 смртни случаи кај здравствени работници.

Од пријавените случаи, 5,1% починале во вонболнички услови, а 94,9% починале во болница, за време на хоспитализација.

10.3. Акутна флакцидна парализа (АФП)

Во текот на 2020 година, до Институтот за јавно здравје пријавен е еден случај на акутна флакцидна парализа кај дете од Скопје.

Од случајот, како и од неговите идентификувани контакти земен е материјал за лабораториско испитување и испратен е до референтната вирусолошка лабораторија на СЗО во Софија, Бугарија.

За сите испратени материјали, од референтната лабораторија повратно се добиени негативни резултати како за присуство на див полио вирус, така и за други ентеровируси.

Случајот е отфрлен како случај на полиомиелитис.

Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија

Оддел за епидемиологија на заразни болести

ПРИЛОГ

ТАБЕЛА 1. Пријавени заразни заболувања и исход на заболувањето во Република Северна Македонија во 2020 година, по Центри за јавно здравје и подрачни единици

ТАБЕЛА 2. Пријавени заразни заболувања во Република Северна Македонија, по возраст, пол и исход на заболувањето во 2020 година

ТАБЕЛА 3. Пријавени заразни заболувања во Република Северна Македонија, по месеци и исход на заболувањето во 2020 година

ТАБЕЛА 4. Регистрирани епидемии во Република Северна Македонија во 2020 година